

женскитѣ имена въ историята на изкуствата сж тъй малко.

Но и колкото малко и да сж тѣ, нѣколкото, които споменахъ сж достатѣчни, за да докажатъ на свѣта че жената като творецъ — артистъ може да застане на еднаква висота съ мъжа.

Явява се сега въпроса: еднакво ли е по своя изразъ творчеството на жената съ онова на мъжа? Отговора на този въпросъ е предметъ на отдѣлна тема и мѣстото тукъ не ми позволява да го разгледамъ подробно, но, все пакъ, необходимо е да се направи едно общо сравнение.

Преди всичко, въ творчеството на единъ авторъ е отпечатана неговата индивидуалностъ; колкото отдѣлни мъже — творци — толкова отдѣлни индивидуални творчества. Сжщо така и жената, като личностъ, има свое отдѣлно творчество за всѣки индивидъ — творецъ. Всѣка жена си има своето лично творчество, което не е еднакво съ творчеството на друга жена, камо ли съ това на нѣкой мъжъ. Обаче, начина по който една жена, или единъ мъжъ творятъ, все пакъ, може да се обобщи подъ две характеристики, едната за женитѣ, другата за мъжетѣ.

До като мъжътъ търси своя идеалъ по земята, т. е. докато въ своитѣ произведения влага повече реализъмъ, жената, благодарение на своитѣ по-нежни чувства, издига този реализъмъ до небесата и ни го показва ограденъ съ ореола на божество. Чудовищно ще е, ако жена изобразява войни, убийства, ако въ творенията си влага демонизъмъ. Жената; като майка е призвана да даде животъ — ето защо тя мрази онова, което убива този животъ. Тя е всѣкога ратница за миръ, тишина, мечтателностъ, дори мистичностъ. Оттамъ, сжщо тъй, тя е всѣкога чловѣколюбива, милостива дори религиозна въ своето творчество.

Въ музиката жена никога нѣма да твори като Вагнеръ, макаръ и да е добра негова изпълнителка, нито въ скулптурата като Микелъ Анжело.